Lietas Nr. A420408313

Lietas arhīva Nr. A42-04083-13

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 13.septembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Sandija Audzere,

piedaloties pieteicējam *A.C.* un viņa pilnvarotajam pārstāvim *A.S.*, atbildētājas Iekšlietu ministrijas pilnvarotajai pārstāvei *D.S.* un Valsts policijas pilnvarotajam pārstāvim *V.V.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.C.* pieteikuma par Iekšlietu ministrijas 2013.gada 22.maija lēmuma Nr. 1-66/31 „Par apstrīdēto administratīvo aktu (Valsts policijas 2013.gada 28.marta lēmumu Nr.127)" atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Valsts policijai viena mēneša laikā izdot jaunu administratīvo aktu, ņemot vērā spriedumā konstatētos faktus un to juridisko vērtējumu.

Aprakstošā daļa

[1] *A.C.* (turpmāk - pieteicējs) ieņēma Valsts policijas */pārvalde/ /iecirknis/* priekšnieka amatu.
Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma (turpmāk - Dienesta gaitas likums) 46.panta pirmā daļa paredz, ka amatpersona var dienēt līdz 50 gadu vecuma sasniegšanai. 2010.gada 30.martā pieteicējs sasniedza 50 gadu vecumu. Ar Valsts policijas 2010.gada 17.marta pavēli Nr.362 pieteicējam dienesta laiks Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs tika pagarināts līdz 2013.gada 30.martam. Ņemot vērā to, ka pieteicējam dienesta laika termiņš beidzas 2013.gada 30.martā, pieteicējs
2012. gada 28.decembrī lūdza pagarināt viņa dienesta laiku Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs. Valsts policijas priekšnieks atzina, ka nav dienesta nepieciešamība pagarināt pieteicēja atrašanos */iecirknis/* priekšnieka amatā. Šāds viedoklis balstīts uz pieteicēja priekšnieka - Valsts policijas */pārvalde/* priekšnieka *A.G.* - viedokli. Valsts policijas priekšnieks 2013.gada 28.martā nolēma atvaļināt pieteicēju no dienesta ar 2013.gada 3.maiju. Valsts policijas priekšnieks balstījās uz Dienesta gaitas likuma 46.panta otrajā daļā piešķirtajām lēmuma pieņemšanas tiesībām.
Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, Iekšlietu ministrija (turpmāk - ministrija) ar 2013.gada 22.maija lēmumu Nr. 1-66/31 „Par apstrīdēto administratīvo aktu (Valsts policijas 2013.gada 28.marta lēmumu Nr.127)" (turpmāk - Lēmums) atstāja zemākas iestādes lēmumu negrozītu. Lēmumā dota atsauce uz Augstākās tiesas senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 17.marta spriedumu lietā

Nr.SKA-237/2010. Dienesta laika pagarināšana paredzēta kā izņēmuma gadījums, proti, ja ir dienesta nepieciešamība saglabāt konkrētu amatpersonu dienestā. Izvērtējot jautājumu par dienesta laika pagarināšanu vai nepagarināšanu, iestādei jāvadās no dienesta nepieciešamības, proti, jānoskaidro, vai ir nepieciešamība pēc konkrētas amatpersonas konkrētajā amatā, kā arī dienestā. Valsts policija to ir pareizi izdarījusi un nonākusi pie pareizā rezultāta. Attiecībā uz vienlīdzīgas attieksmes ievērošanu pret nodarbinātiem (diskriminācijas aizliegums vecuma dēļ) ministrija norādīja uz Satversmes tiesas 2003.gada 18.decembra spriedumā paustajām atziņām. Ministrija atzina, ka Valsts policijai nebija tiesības pagarināt pieteicēja atrašanos dienestā no 2013.gada 30.marta līdz 2013.gada 3.maijam tikai tamdēļ, lai pabeigtu pieteicēja lūguma izskatīšanu. Šāda dienesta laika pagarinājuma argumentēšana neatbilst Dienesta gaitas likuma 46.panta otrās daļas nosacījumiem. Tomēr pieteicēja atvaļināšana no dienesta ar 2013.gada 3.maiju neietekmē apstrīdēto lēmumu pēc būtības.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums balstīts uz turpmāk minētajiem argumentiem.
[2.1] Valsts policijas 2013.gada 28.marta lēmums Nr.127 ir pamatots ar Valsts policijas */pārvalde/* priekšnieka *A.G.* formālu rezolūciju. Rezolūcija ir nepamatota. Amatpersonu atvaļināšana pati par sevi nevar būt līdzeklis citu amatpersonu karjeras izaugsmei. Dienesta laika pagarināšanas mehānisms nevar tikt vērtēts kā labvēlīga pretimnākšana amatpersonai, kurai uz to ir tiesības. Tas ir tikai nosacījumu kopums dienesta turpināšanai pēc noteikta vecuma sasniegšanas. Ministrija kļūdaini interpretējusi *A.G.* rezolūciju. Nav konstatēts, ka vadošos amatus */iecirknis/* aizņemtu vairāki darba nespējīgi policisti un situāciju atrisinās iecirkņa vadītāja nomaiņa.
[2.2] Pēc pieteicēja atvaļināšanas */iecirknis/* jauns vadītājs nav iecelts. Tā pienākumus uzdots veikt vienam no pieteicēja vietniekiem. Šis risinājums neatbilst administratīvā akta pamatojumam. Pieteicējs arī norāda uz Augstākās tiesas senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk - Senāts) 2010.gada 17.marta spriedumā lietā Nr.SKA-237/2010 atzīto, ka „noteikta vecuma sasniegšana nevar kalpot tikai kā iespēja patvaļīga lēmuma pieņemšanai" un „atsauces uz personāla politiku paliek tikai par formālu attaisnojumu patvaļīgam uz normām neminētu kritēriju pamata pieņemtam lēmumam".
[2.3] Lēmumā ir atzīts par nelikumīgu Valsts policijas lemtais - pagarināt pieteicēja dienesta laiku tikai no 2013.gada 1.aprīļa līdz 2013.gada 3.maijam.
Ja reiz Valsts policija ir pagarinājusi dienesta laiku, tas izslēdz pamatu iestādei atsaukties uz problēmām un redzēt šo problēmu risinājumā vadītāja nomaiņā.
Ja Valsts policija patiešām apzinātos problēmas */iecirknis/* un redzētu, ka to risinājums ir vadītāja nomaiņa, tad Valsts policija būtu situācijai gatava, amatu ieņemtu cita persona un netiktu pagarināts pieteicēja dienesta laiks arī uz īsu termiņu. Tomēr Valsts policija situācijai nav gatava. Tāpēc Lēmums neatbilst dienesta nepieciešamībai.
[2.4] Valsts policija ir lēmusi pagarināt pieteicēja dienesta laiku no 2013.gada 1.aprīļa līdz 2013.gada 3.maijam. Tomēr tas nerisina situāciju pēc būtības. Turklāt normatīvajos aktos nav noteikts īsākais dienesta laika pagarinājums, taču tas nevar būt īsāks par trīs mēnešiem. īsāks pagarinājums izslēdz Valsts policijas 2009.gada 12.maija noteikumu Nr.7 „Kārtība, kādā Valsts policija organizē dienesta laika pagarināšanu" 5.punktā paredzēto atkārtotas pagarināšanas pieprasīšanas tiesību izmantošanu.
Izveidojusies situācija, kad abas puses ir paudušas gribu turpināt dienesta attiecības, tomēr iestāde ir noteikusi nelikumīgi īsu termiņu. Tāpēc ir jāpiemēro Darba likuma 45.panta ceturtā daļa. Dienesta laiks pagarināms līdz pieteicējs sasniedz 60 gadu vecumu. Pieteicējs norāda uz Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 16.februāra spriedumu lietā Nr.A42654808. Lēmums ir pretrunā Administratīvā procesa likuma 9.pantā noteiktajam patvaļas aizlieguma principam.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2013.gada 30.jūlijā saņemts ministrijas paskaidrojums. Ministrija pieteikumu lūdz noraidīt, norādot uz Lēmumā pausto argumentāciju. Papildus norādīja, ka ministrijas ieskatā tieši iestāde, kurā amatpersona dien vislabāk var novērtēt katras konkrētas

amatpersonas devumu iestādei, tās spējas, kā arī nepieciešamību pēc konkrētās amatpersonas. Ministrija neapšauba *A.G.* viedokli. Nekas neliecina par *A.G.* neobjektivitāti. Valsts policija kopumā spējusi pamatot dienesta laika nepagarināšanu pieteicējam, izvērtējot viņa personīgās īpašības saskaņā ar personāla plānojumu iestādē, kā arī plānotajām izmaiņām darba organizācijā. Iestādei nav uzlikts pienākums katrā gadījumā pagarināt amatpersonai dienesta laiku. Iestādei ir piešķirta rīcības brīvība izvērtēt konkrētus apstākļus un izšķirties, vai ir nepieciešams piemērot likumā paredzēto izņēmumu un pagarināt dienesta laiku amatpersonai. Valsts policija nav konstatējusi kādas pieteicēja īpašas spējas, kā dēļ būtu nepieciešamas pagarināt pieteicēja dienesta laiku. Turklāt nav izšķiroša nozīmes tam, kura tieši amatpersona turpmāk pildīs amata pienākumus atvaļinātās amatpersonas vietā, jo, lemjot par dienesta laika pagarināšanu, tiek lemts par dienesta nepieciešamību saglabāt konkrētu amatpersonu dienestā un amatā. Lēmums nav pretrunā patvaļas aizlieguma principam. Ministrija norāda uz Senāta 2010.gada 22.marta spriedumu lietā Nr.SKA- 58/2010. Patvaļas aizlieguma princips pieprasa, lai valsts rīcībai būtu saprātīgs attaisnojums un lai ikviens varētu pārliecināties par šī attaisnojuma esamību. Tā kā valsts rīcības attaisnojums tiek atspoguļots pamatojumā, tad patvaļas aizlieguma princips ir cieši saistīts ar pamatojuma principu. Lēmumā ir pamatoti un norādīti tā motīvi, ir izskaidrots, kāpēc pieteicējam ir atteikts pagarināt dienesta laiku, un ir norādītas tās tiesību normas, uz kurām iestāde ir balstījusies.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2013.gada 1.augustā saņemts Valsts policijas paskaidrojums. Valsts policija pieteikumu lūdz noraidīt, norādot uz jau rakstveidā sniegto argumentāciju. Papildus norādīja, ka Dienesta gaitas likuma 46.pants skatāms kopsakarā ar 47.panta pirmās daļas 9.punktu un 47.panta otrās daļas 1.punktu un likuma „Par izdienas pensijām Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm" 2.panta pirmās daļas 1.punktu. Likumdevējs ir noteicis personu loku, kurām ir tiesības pildīt valsts dienestu, ierobežojot šo normu ar noteiktu vecumu. Lemjot par dienesta laika pagarināšanu tika ņemts vērā, ka nav nepieciešamības pieteicēja dienesta turpināšanai un pieteicējam, salīdzinājumā ar citām personām, kurām darbs ir vienīgais iztikas avots, jau ir nodrošināts iztikas avots - izdienas pensija.
No Dienesta gaitas likuma normām neizriet pieteicēja subjektīvās tiesības sagaidīt tieši lēmumu par dienesta laika pagarināšanu. Arī Valsts policijas 2009.gada 12.maija noteikumi Nr.7 „Kārtība, kādā Valsts policija organizē dienesta laika pagarināšanu" neparedz bez izņēmuma visām amatpersonām dienesta termiņa pagarināšanu.
Valsts policija norāda, ka tā savā darbā ievēro Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantā noteiktos principus. Darbs tiek organizēts sabiedrības labā, tāpēc atsevišķu privātpersonu intereses tiek pakārtotas sabiedrības labā.
Konkrētajā gadījumā nevar runāt par vienlīdzības principa pārkāpumu, kad citiem Valsts policijas darbiniekiem dienesta laiks tiek pagarināts. Pārsvarā šādi gadījumi ir saistīti ar apstākli, ka ne visiem Valsts policijas darbinieki ir pietiekams izdienas stāžs. Šādos gadījumos tiek pieņemts lēmums par dienesta turpināšanu līdz persona iegūst nepieciešamo stāžu. Uz pieteicēju šī situācija neattiecas.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs un tā pārstāvis prasību uzturēja, norādot uz pausto argumentāciju. Savukārt ministrijas un Valsts policijas pārstāvji prasību neatzina, balstoties uz rakstveidā sniegto argumentāciju.
Tiesa sēdē nopratināja liecinieku *A.G.*

Motīvu daļa

[6] Dienesta gaitas likuma 46.panta pirmā daļa paredz, ka amatpersona var dienēt līdz 50 gadu vecuma sasniegšanai.
Pieteicējs ir sasniedzis minēto vecumu.
Dienesta gaitas likuma 46.panta otrā daļa paredz: ņemot vērā dienesta nepieciešamību, amatpersonas fiziskās un profesionālās spējas, kā arī veselības stāvokli, iestādes vadītājs amatpersonai var pagarināt dienesta laiku ne ilgāk kā līdz 60 gadu vecuma sasniegšanai [..].
No minētās normas redzams, ka, pirmkārt, lai amatpersona turpinātu pildīt dienestu, tai ir jāatbilst

četriem kritērijiem - (1) dienestam ir nepieciešams, lai amatpersona atrastos amatā, (2) amatpersonai piemīt fiziskās spējas, (3) amatpersonai piemīt profesionālās spējas, (4) amatpersonai ir atbilstošs veselības stāvoklis. Otrkārt, iestādes vadītājs izdara lietderības apsvērumus par nepieciešamību piemērot dienesta pagarinājumu. Uz to norāda likumdevēja lietotais vārds „var". Ar to apzīmē iestādes rīcības brīvību.
Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 103.panta pirmajai daļai tiesa administratīvajā procesā veic kontroli pār iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros. Tiesas veiktās kontroles apjoms attiecībā uz rīcības brīvības izmantošanu (lietderības apsvērumiem) ir ierobežots: „Tiesas funkcija ir kontrolēt valsts pārvaldes darbības tiesiskumu, nevis valsts pārvaldes vietā pieņemt lēmumu par lietderību. Citādi tiesa faktiski funkcionāli iekļautos valsts pārvaldē, kļūtu par augstāku valsts pārvaldes iestādi. Tādēļ tiesa var pārbaudīt tikai to, vai valsts pārvalde, izmantojot savu rīcības brīvību, ir rīkojusies tiesiski." (*Levits E. Ģenerālklauzulas un iestādes (tiesas) rīcības brīvība. Likums un Tiesības, 2003, 5.sēj., Nr.7, 194.-205.lpp., 14.iedaļa).*
Rīcības brīvības kontrolē tiesa pārbauda, vai iestāde nav pieļāvusi kļūdas rīcības brīvības izmantošanā - rīcības brīvības pārsniegšanu, rīcības brīvības neizmantošanu vai rīcības brīvības nepareizu jeb nepamatotu izmantošanu (neņemot vērā visus būtiskos apstākļus vai ņemot vērā neatbilstošus apstākļus) *(sk. Paine F.J. Vācijas vispārīgās administratīvās tiesības. Vācijas Administratīvā procesa likums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 62.-63.lpp., 70. iedaļa; Levits E. Ģenerālklauzulas un iestādes (tiesas) rīcības brīvība. Likums un Tiesības, 2003, 5.sēj., Nr.7, 194.- 205.lpp., 115.- 118.iedaļa).*
Senāts 2010.gada 17.marta spriedumā lietā Nr.SKA-237/2010, analizējot Dienesta gaitas likuma 46.panta otro daļu, ir atzinis, ka, neapšaubot iestādes plašo rīcības brīvību, tomēr nevar pārāk ierobežot tiesas iesējas pārbaudīt konkrēta lēmuma pamatotību (*sprieduma 11.punkts).*
Tādējādi konkrētajā lietā tiesai ir jānoskaidro lietas būtiskie apstākļi, to, kādu svaru tiem ir piešķīrusi iestāde un vai iestāde ir pareizi izmantojusi rīcības brīvību, nepagarinot pieteicēja dienesta laiku.

[7] No lietas materiāliem redzams, ka pieteicējam piemīt fiziskās spējas pildīt dienestu - 2012.gada 11.jūnijā pieteicējs ir nokārtojis vispārējās fiziskās sagatavotības normatīvus (*lietas 35.lapa).* Pieteicējam ir arī atbilstošs veselības stāvoklis, lai pildītu dienestu, to apliecina 2013.gada 6.marta atzinums (*lietas 34.lapa).*

[8] Lietas materiālos ir 2013.gada 11.februāra pieteicēja profesionālās darbības novērtējums (*lietas 31.-32.lapa).* No tā redzams, ka pieteicēja darbam novērtējumu ir devis pats pieteicējs (kā pašnovērtējumu), pieteicēja darbu ir vērtējis tiešais vadītājs *A.G.* un vērtēšanas komisija, kas sastāvēja no 5 locekļiem. Vērtētāji ir atbildējuši uz četriem turpmāk minētajiem jautājumiem. Pirmais jautājums: „Uzdevumi, kas sasniedzami nākamajā novērtēšanas periodā, trūkumi, kurus nepieciešamas novērst". Uz šo jautājumu pats pieteicējs ir atbildējis: „Attīstīt iemaņas personāla vadības jautājumos". Tiešais priekšnieks ir atbildējis: „Turpināt pildīt amatu aprakstā noteiktos pienākumus. Pastiprināt iecirkņa darba kontroli, paaugstināt disciplīnas līmeni". Vērtēšanas komisija ir atbildējusi: „Turpināt pildīt amata aprakstā minētos pienākumus".
Otrais jautājums: „Nepieciešamās izmaiņas amata aprakstā." Uz šo jautājumu pats pieteicējs ir atbildējis: „nav". Tiešais priekšnieks ir atbildējis: „nav" Vērtēšanas komisija ir atbildējusi: „nav". Trešais jautājums: „Mācību vajadzības". Uz šo jautājumu pats pieteicējs ir atbildējis: „Personāla vadības prasmju un iemaņu attīstīšana. Svešvalodu kursi". Tiešais priekšnieks ir atbildējis: „Piedalīties kvalifikācijas celšanas kursos". Vērtēšanas komisija ir atbildējusi: „Apmeklēt profesionālās pilnveides kursus".
Ceturtais jautājums: „Iespējamā karjeras attīstība". Uz šo jautājumu pats pieteicējs ir atbildējis: „Atbilstu ieņemamajam amatam". Tiešais priekšnieks ir atbildējis: „Atbilst ieņemamajam amatam". Vērtēšanas komisija ir atbildējusi: „Atbilst noteiktajām prasībām".
No profesionālās darbības novērtējuma izriet, ka pats pieteicējs ir atzinis, ka tam ir nepieciešams attīstīt iemaņas personāla vadības jautājumos. Tiešais priekšnieks *A.G.* ir uzskatījis, ka pieteicējam ir jāpastiprina iecirkņa darba kontrole un jāpaaugstina disciplīnas līmenis. Lai to sasniegtu, pieteicējs uzskata, ka tam ir jāattīsta personāla vadības prasmes un iemaņas, un tiešais priekšnieks uzskata, ka pieteicējam ir jāpiedalās kvalifikācijas celšanas kursos. No novērtējuma secināms, ka pieteicējs var turpināt strādāt ieņemamajā amatā (Valsts policijas */pārvalde/ /iecirknis/* priekšnieka amatā), tomēr ir

nepieciešami uzlabojumi.

[9] Valsts policijas priekšnieks 2012.gada 28.decembrī saņēma pieteicēja iesniegumu, ar kuru pieteicējs lūdza pagarināt dienesta termiņu sakarā ar to, ka esošais pagarinājums beidzās 2013.gada 31 .martā *(lietas 36.lapa).*
Tātad pats pieteicējs uzskatīja, ka viņš ir piemērots turpmāk ieņemt amatu dienestā.
Valsts policijas priekšnieks lēmuma pieņemšanā ir balstījies uz pieteicēja tiešā priekšnieka *A.G.* 2013.gada 18.marta viedokli - ieteikumu *(lietas 28.-29.lapa).* Pieteicēja tiešais priekšnieks uzskatīja, ka nav atbalstāma pieteicēja atkārtota dienesta laika pagarināšana iekšlietu iestādēs. Priekšnieks uzskatīja, ka ir jāpilnveido iecirkņa personāla karjeras plānošanas process un kvalitāte, jāveicina profesionālu, darba spējīgu policijas darbinieku piesaiste vadošiem amatiem un jāsekmē viņu karjeras izaugsme. Ilgstoša iecirkņa vadītāja palikšana amatā krasi palielina risku nepārvaramai tieksmei saglabāt darba organizācijā un taktikā bez pārmaiņām visu esošo, neuzticēšanās un pretošanās jauninājumiem, kas traucē sasniegt darba kolektīvam nospraustos mērķus un uzdevumus. */iecirknis/* vadītāja maiņa uzlabos kopējo struktūrvienības darba sniegumu. Vadības nomaiņa ieviestu darba organizācijā inovatīvus risinājumus. Turklāt, Valsts policijas */pārvalde/*, arī */iecirknis/* tuvākajā laikā nepieciešams veikt izmaiņas policijas darba organizācijā, taktikā un metodēs, ar mērķi saglabāt un pilnveidot darba efektivitāti un meklēt jaunas pieejas sadarbībai ar sabiedrību. Proti, uz sabiedrību vērsta policijas darba metožu ieviešana Valsts policijā; visaptverošu krimināltiesību normu izmaiņu ieviešana Valsts policijas darbā; policijas pieejamības un reaģēšanas paaugstināšana un kriminālizlūkošanas modeļa darbības pilnveidošana. Lai sasniegtu šos iepriekš minētos mērķus dažāda līmeņa Valsts policijas struktūrvienību vadošiem darbiniekiem jābūt apveltītiem ar atbilstošām spējām un īpašībām. Piemēram, organizācijas stratēģiskais redzējums, orientācija uz mērķu sasniegšanu, analītiska un konceptuāla domāšana, inovatīva pieeja dažādiem risinājumiem. Lai iecirknis spētu attīstīties un sasniegt tā nospraustos attīstības mērķus būtu nepieciešams izvirzīt jautājumu par iecirkņa vadības maiņu.
No minētā secināms, ka pieteicēja tiešā priekšnieka ieskatā pieteicēja spējas un īpašības - darba organizācija un efektivitāte, taktika, inovatīvu risinājumu meklēšana, sadarbība ar sabiedrību - nav tādas, kā dēļ būtu atbalstāma pieteicēja atkārtota dienesta laika pagarināšana iekšlietu iestādēs.
Šāds pieteicēja tiešā priekšnieka viedoklis daļēji sasaucas ar to, kas minēts 2013.gada 11.februāra pieteicēja profesionālās darbības novērtējumā - attiecībā uz darba organizāciju un jaunu zināšanu apgūšanu.
Tiesa sēdē uzklausīja un iztaujāja klātienē *A.G.*. *A.G.* apstiprināja, ka viņa viedokli neviens nav iespaidojis. Uzskata, ka pieteicējs nav slikts vadītājs, tomēr, lai iestāde attīstītos, ir jābūt radošākam, nepieciešams improvizēt. Valsts policijā ir vispārēja problēma dažāda ranga vadītājiem, kuri bieži vien aprobežojas tikai ar reglamenta un pavēļu izpildi, bet tiem nav radoša darba. Policijas priekšnieka amatā ir jābūt personībai, jāceļ autoritāte policijā, radoši un cieši jāsadarbojas ar pašvaldību, jāattīsta nākotnes vīzijas. Policijas darbs, pirmkārt, ir prevencija, kas ir tieši uz sabiedrību vērsts radošs, policijas darbs ar sabiedriskajām organizācijām, pašvaldību, vietējiem uzņēmējiem. Otrkārt, kriminālizlūkošana, kas ir riska izvērtējums par iespējamajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, to attīstību un tendenci, līdz ar to arī lēmumu pieņemšana. Šāds darbs nav pieteicēja stiprā puse. Pieteicējs ir tikai pildījis uzdevumus, kas ir doti dienesta sanāksmēs. Tas viss notiek tikai tad, kad par to runā un palūdz atskaitīties par padarīto darbu, bet nav paša iniciatīvas, nav radošas pieejas. Tiek gaidīts vadības rīkojums - kā darīt. Vietējam policijas darbiniekam, ir ļoti labi jāpārzina, kādas ir nepieciešamības vietējiem iedzīvotājiem. *A.G.* nenoliedz, ka pieteicējs ir sadarbojies ar pašvaldību, bet, viņaprāt, tā bija nepietiekama. Lai realizētu amatam piemērota priekšnieka vīziju, ir nepieciešams jauns cilvēks, kas spējīgs pieiet ar radošām idejām un kurš varētu ilgtermiņā nospraust mērķi un virzīties pie tā. Pieteicējam ir pensionēšanās vecums, viņa dzīves un darba ritms pakāpeniski krīt. Ja pieteicējs paliktu savā amatā, tiktu liegta attīstība */iecirknis/* kā tādai. *A.G.* norādīja uz to, ka būdams */pārvalde/* priekšnieks, pieteicējs bija viņa redzeslokā, un ikdienā domājis par to, kādu viedokli izteikt, ja jautātu par dienesta laika pagarinājumu. Jau tad šaubījies par pieteicēja spējām attīstīt */iecirknis/*. *A.G.* savulaik atbrīvoja no amata vienu no */pārvalde/* vadītājiem, jo iecirknī valdīja haoss. Tur bija domājis, varbūt, izmantot pieteicēja labākās īpašības - sakārtot darba organizāciju. 2012.gada nogalē pieteicējam teicis, ka nav gatavs atbalstīt viņa dienesta pagarināšanu */iecirknis/* un piedāvājis darbu uz 1-2 gadiem, sakārtojot Ziemeļu iecirkni un pēc tam domājot par tā iecirkņa attīstību. Pieteicējs no tā piedāvājuma atteicās. Šķiet, pieteicējs to uztvēra kā ultimātu. 2012.gada nogalē *A.G.* vajadzēja pieredzējušu iecirkņa vadītāju darba organizācijas sakārtošanai. Ziemeļu iecirknī bija problēma ar personālsastāvu, reglamentu instrukciju ievērošanu,

darba organizāciju. */iecirknis/* viss rit, kā tam jābūt, bet nav attīstības. Stagnācija. Ja ilgstoši pensijas vecuma cilvēki atrodas amatā, tas liedz karjeras izaugsmi jaunatnei. Policijā ir perspektīvi darbinieki, kas gatavi startēt kā vadītāji dažādos līmeņos. Bija cienīgi kandidāti šim amatam, bet kamēr nebija pieņemts apstrīdētais lēmums, *A.G.* nemēdz tā darīt, ka ar cilvēkiem runāt. Pēc tam notika rotācija un jaunajam priekšniekam jāizvērtē kandidatūras, ar kurām gatavs strādāt. *A.G.* personīgā vērtējumā, kas balstās uz dzīves pieredzi, uz informāciju par */pilsēta/* notiekošajiem procesiem starp pašvaldību un valsts varu, pieteicējs nebūtu spējīgs realizēt izvirzītās idejas dzīvē.
Tiesa piekrīt ministrijas viedoklim, ka tieši iestāde, kurā amatpersona dien vislabāk var novērtēt katras konkrētas amatpersonas devumu iestādei, tās spējas, kā arī nepieciešamību pēc konkrētās amatpersonas. Valsts policija nav konstatējusi kādas pieteicēja īpašas spējas, kā dēļ būtu nepieciešamas pagarināt pieteicēja dienesta laiku. Turklāt pieteicēja tiešais priekšnieks *A.G.* izskaidroja savus apsvērumus par pieteicēja ieguldījumu dienesta darbā un turpmāku nepieciešamību pieteicējam uzticēt amatu. Tiesas ieskatā, *A.G.* skaidrojums ir saprotams, loģisks un atbilst dzīvē gūtajiem novērojumiem.
Tiesa piešķir vērību tam, ka pieteicējs dienējis Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādē no 1983.gada 5.augusta līdz 1992.gada 6.jūlijam un no 2000.gada 18.septembra līdz 2013.gada 3.maijam. Valsts policijas */pārvalde/ /iecirknis/* priekšnieka amatu ieņēma no 2009.gada 1.septembra. Tātad pieteicējam bija iespēja ilgākā laika posmā Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs demonstrēt savas spējas un īpašības, kas var noderēt dienesta darba uzlabošanai. *A.G.* atzina, ka jau ilgstoši bija vērojis pieteicēju, lai nonāktu pie secinājuma par nepieciešamību pagarināt dienesta laiku. Tātad *A.G.* pie sava viedokļa ir nonācis ilgstošu apsvērumu ceļā, turklāt neviens viņu nav ietekmējis. Tiesa atzīst, ka *A.G.* viedoklis nav vērtējams kā formāls. Tiesa nepiekrīt pieteicējam, ka „abas puses ir paudušas gribu turpināt dienesta attiecības", tas neizriet nedz no Lēmuma, nedz no lietas materiāliem.

[10] Valsts policijas */pārvalde/ /iecirknis/* štatu sarakstā norādītas neaizpildītās vietas uz 2013.gada 28.martu. */iecirknis/* uz 2013.gada 28.martu bijušas apstiprinātas 84 štata vietas, no kurām vakantas bijušas 3 *(lietas 90.-94.lapa).* Aplūkojot pārskatu par kadru mainību Valsts policijas */pārvalde/ /iecirknis/* laika posmā no 2012.gada 27.marta līdz
2013. gada 28.martam, secināms, ka */iecirknis/* nav vērojama augsta kadru mainība *(lietas 95., 96.lapa).* No tā izriet, ka */iecirknis/* nav tāda kritiska situācija ar vakantajām amata vietām un kadru trūkums, kā dēļ pieteicēja palikšana dienestā būtu risinājums tam, lai vispār nodrošinātu iecirkņa darbu.

[11] Pieteicējs ir norādījis uz lietu Nr.A42654808, kurā ir atcelts iestādes lēmums par atteikumu pagarināt dienesta laiku. Tomēr tiesa uzskata, ka lietas faktiskie apstākļi ir atšķirīgi no konkrētās lietas apskatītajiem. Lietā Nr.A42654808 dienesta laiku pagarinājums bija jāizlemj vienlaicīgi vairākām amatpersonām un iestāde nespēja pamatot, kāpēc tā vienai personai dienesta laiku nepagarināja, savukārt citiem pagarināja. Iestādes lēmumā bija defekts - pamatojuma trūkums. Savukārt konkrētajā izskatāmajā lietā tiesa ir pārbaudījusi iestādes argumentāciju un Lēmuma pamatojumu un atzinusi, ka tas ir saprotams un pietiekams, lai attaisnotu iestādes rīcību.

[12] Tiesa piekrīt iestādei, ka patvaļas aizlieguma princips pieprasa, lai valsts rīcībai būtu saprātīgs attaisnojums un lai ikviens varētu pārliecināties par šī attaisnojuma esamību. Tā kā valsts rīcības attaisnojums tiek atspoguļots pamatojumā, tad patvaļas aizlieguma princips ir cieši saistīts ar pamatojuma principu. Lēmumā ir pamatoti un norādīti tā motīvi, ir izskaidrots, kāpēc pieteicējam ir atteikts pagarināt dienesta laiku, un ir norādītas tās tiesību normas, uz kurām iestāde ir balstījusies.

[13] Pieteicējs norāda, ka pēc pieteicēja atvaļināšanas */iecirknis/* jauns vadītājs nav iecelts.
No lietas materiāliem redzams, ka iecirkņa vadītāja amatā kopš 2013.gada 4.maija periodiski ir ieceltas vairākas amatpersonas *(lietas 66., 67.lapa*). Pieteicēja priekšnieks paskaidroja, ka nolūks bija pārbaudīt vairāku amatpersonu spējas un piemērotību pildīt iecirkņa vadītāja amatu. Amata vieta tiks aizpildīta, kad tiks atrasts labākais kandidāts.
Tiesa atzīst, ka veidam, kā iestāde aizpilda vakanto Valsts policijas */pārvalde/ /iecirknis/* priekšnieka amata vietu, nav izšķirošas nozīmes. Tas ir iestādes darba organizācijas un resursu izmantošanas jautājums nosprausto mērķu sasniegšanai, ko iestāde veic tās rīcības brīvības ietvaros. Tiesa nesaskata, ka šajā jautājumā iestāde būtu rīkojusies nepareizi.

[14] Tiesa piekrīt ministrijai, ka Lēmumā pareizi atzīts, ka Valsts policijai nebija tiesības pagarināt

pieteicēja atrašanos dienestā no 2013.gada 30.marta līdz 2013.gada 3.maijam tikai tamdēļ, lai pabeigtu pieteicēja lūguma izskatīšanu. Šāda dienesta laika pagarinājuma argumentēšana neatbilst Dienesta gaitas likuma 46.panta otrās daļas nosacījumiem. Tomēr pieteicēja atvaļināšana no dienesta ar 2013.gada 3.maiju neietekmē apstrīdēto lēmumu pēc būtības.

[15] Apkopojot minēto, tiesa nonāk pie secinājuma, ka Iekšlietu ministrijas 2013.gada 22.maija lēmums Nr. 1-66/31 „Par apstrīdēto administratīvo aktu (Valsts policijas 2013.gada 28.marta lēmumu Nr.127)" ir pamatots un tiesisks, savukārt *A.C.* pieteikums noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt *A.C.* pieteikumu par Iekšlietu ministrijas 2013.gada 22.maija lēmuma Nr.l- 66/31 „Par apstrīdēto administratīvo aktu (Valsts policijas 2013.gada 28.marta lēmumu Nr.127)" atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Valsts policijai viena mēneša laikā izdot jaunu administratīvo aktu, ņemot vērā spriedumā konstatētos faktus un to juridisko vērtējumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā Rīgas tiesu namā.

Tiesnese S.Audzere